

till oklar gastrointestinal blödning
Tumörrisken högst hos äldre män
*Charlotte Höög, Anna Antfolk, Carina Wirlöf,
Göran Heinius, Hans Olivecrona, Urban
Sjöqvist*

2478 Vårdrelaterade infektioner
med multiresistenta bakterier – inte
bara stafylokocker *Johan Petersson,
Christian G Giske, Ewa Aufwerber, Hans
Jörbeck*

2483 Annorlunda kurslitteratur
Skönlitteratur en del av läkar-
utbildningen i Linköping *Urban Forsum,
Anna Fyrenius*

PATIENTSÄKERHET

2485 Ensidig ögoninflammation
ofta symtom på allvarlig ögonsjukdom
»Lokal kortisonbehandling anses förbe-
hållet den specialiserade ögonsjukvår-
den«

Färgade inte in hornhinnan, kontrollerade
inte synskärpan, bedömde inte pu-
pillerna. Borde remitterat patienten
till ögonklinik på grund av akuta och
ensidiga symtom

2486 Distriktsläkare upptäckte inte
skador på fingrarnas böjsenor
Kräver undersökningsteknik som nästan
bara ortopedier och handkirurger
känner till

KLINIK OCH VETENSKAP Resistensbestämning
av två Acinetobacterstammar. Till vänster en
stam med typiskt resistensmönster, till hö-
ger en multiresistent stam.
Sidan 2478

DEBATT OCH BREV

2487 Helnykterist nobbad av alkoholåset
Alan Wayne Jones, Stephan Rössner

2488 Hur lära läkaren att samtala rätt?
Giacomo D'Elia

2489 Nöjd doktor *Leo Hassler*

2490 Budskapet måste vara att undvika
HIV *Roland Eksmyr*

2491 Fattigdomen viktigaste orsak
till HIV/aids *Gunnar Olofsson*

2492 Lågt TSH tycks ha en lugnande ef-
fekt på autoimmuniteten *Bo Wikland, Per-
Ove Sandberg*

KULTUR Ludwig van
Beethoven i sjuksäng-
en. Förutom dövhet led
han av många andra
åkommor. Vad var det
som orsakade hans
död? Sidan 2494

Replik: Punktion en tveksam diagnostik
Jan Calissendorff, Lambert Skoog

KULTUR

2494 Primär skleroserande kolangit kan
ha orsakat Beethovens död
Ulrika Broomé

2497 LEDIGA TJÄNSTER

2499 PLATS- OCH EFTERTEXTANNONSER

2517 MEDDELANDEN

Artiklar märkta med R-sigillet har genom-
gått referentbedömning. Varje manuskript
granskas av minst en (ofta fler) av Läkartid-
ningens stab av 220 fasta och 350 extraor-
dinarie vetenskapliga experter. Gransk-
ningen av manuskript sker enligt internationella re-
kommendationer (www.icmje.org).

Nöjesindustrin formar tonåringars attityder till våld och sex

Våld mot jämnaåriga ökar bland tonåringar,
och det gäller inte minst sexuellt relate-
rat våld. Åsikterna om vad som är orsa-
ken och vilka motåtgärder som behöver vidtas
går vitt isär i samhällsdebatten.

Amerikanska barnläkarföreningens tidskrift
Pediatrics har i en rad artiklar i år lyft fram me-
dievåld och sexuellt laddade texter i rapmusik
som en orsak till ungdomars oönskade attity-
der och beteenden (<http://pediatrics.aappublications.org>).

I en longitudinell studie i augustinumret un-
dersöktes sambandet mellan fysiskt våld
mot pojk-/flickvänner, »date fight«, och TV-
tittande på fribrottning hos drygt 2 000 ton-
åringar. Denna kampsport med inslag av grovt
verbalt våld har stort utrymme i USAs TV-ka-
naler. Det fanns ett signifikant samband mel-
lan »date fight« och tittande på fribrottning,
även efter korrigering för sociodemografiska
faktorer. Övåntat nog sågs sambandet också

hos flickor, vilka dessutom oftare än pojkarna i
denna studie tog till våld i samband med gräl.

I samma nummer finns en tvåårig uppfölj-
ningsstudie där sambandet mellan sexualdebut
och sexuellt färgat textinnehåll i popmusik
kartlagts hos 1 390 högstadieelever. Sångtex-
terna i den musik som man lyssnade på mest
klassificerades med avseende på sex som »ro-
mantiskt budskap« eller »förtryckande/för-
nedrande budskap«. Lyssnande på musik med
en känslomässigt avtrubbad syn på sex var
kopplat till tidigare sexdebut och fler negativa
eller riskfyllda erfarenheter i samband med
sex. Detta sågs oavsett kön, etnicitet eller social
bakgrund.

Vad både författarna och ledarkommenta-
rerna vill understryka är att underhåll-
ningsmedierna i större utsträckning än
vi tror påverkar barns och tonåringars syn på
hur konflikter skall lösas och deras attityder till
nära relationer och sex.

»Övåntat nog sågs
sambandet också
hos flickor, vilka
dessutom oftare än
pojkar i denna
studie tog till våld
i samband med
gräl.«

Josef Milerad
medicinsk
chefredaktör

josef.milerad@lakartidningen.se